



TIBBIY TA'LIM SIFATINI OSHIRISHDA RAQAMLI TEKNOLOGIYALAR

Yergasheva Navro'za Nigmatulla qizi

*Angren Abu Ali ibn Sino nomidagi jamoat salomatligi
texnikumi mutahassis fan o'qituvchi*

Nuriddinova Shahzoda Shokirjon qizi

*Angren Abu Ali ibn Sino nomidagi jamoat salomatligi
texnikumi mutahassislik fan o'qituvchi*

Minbayeva Maftuna Yo'ldoshali qizi

*Angren Abu Ali ibn Sino nomidagi jamoat salomatligi
texnikumi mutahassislik fan o'qituvchi*

Annotatsiya. Hozirgi zamon raqamli texnologiyalar va texnikalar davri hisoblanadi. Tibbiy axborot va aynan zamonaviy texnologiyalar orqali inson organlarining qanchalik sog'lom yoki nosog'lomligini aniqlash, kasallikni aynan qayerda bo'layotganini aniqlash, ularga qarshi chora tadbirlarni korib chiqish imkoniyatini beradi. Ushbu maqola texnologiyalari faol kirib kelgan sohalardan biri, tibbiyot sohasida kompyuter apparatlarini keng qo'llanilishi haqida yoritib berilgan.

Kalit so'zlar. Texnologiya, raqamlar, tibbiy ta'lim, kasallik, diagnostika, o'quvchi.

Annotation. Today is the era of digital technologies and techniques. Through medical information and modern technologies, it is possible to determine how healthy or unhealthy human organs are, to determine exactly where the disease occurs, and to consider countermeasures. This article describes the widespread use of computer equipment in the field of medicine, one of the fields in which technology has actively entered.

Key words. Technology, healthy, computer, diseases, diagnosis, treatment.

Hozirgi kunda axborot texnologiyalari faol kirib kelgan sohalardan biri - tibbiyot. Tashxis qo'yish, muolaja olib borish va profilaktik ko'riklar taqozosidan kompyuter apparaturalari keng qo'llaniladi. Masalan, kompyuter tomografiyasi, yadroli tibbiy tashxislash, ultratovushli tashxislash, mikrokompyuter texnologiyalari asosidagi rentgen tadqiqotlari shular jumlasidandir. Shu sababli ham kelajak avlod tibbiyot xodimlarini bilm va malakasini oshirish maqsadida zamonaviy raqamli texnologiyalardan foydalanib o'qitish lozim.

Kompyuterlashtirilgan texnika tibbiyot xodimlariga bilimlarini oshirish, qo'llash, professional ta'lim olgan nazariy ilmlarini amaliyotda sinab ko'rish imkoniyatini taqdim etmoqda. Shuningdek, zamonaviy tibbiyotchilar kompyuter vositasida epidemik kasalliklarning tarqalish tezligini ko'rsatuvchi xarita yaratmoqdalar. Masofaviy tashxislash dasturlari esa shifokor va bemor aloqalarida



uzviylik kasb etdi. Jumladan, tibbiyotning stomatologiya yo‘nalishiga ham axborot texnologiyalari keng kirib kelib, tishlarni davolash va protezlash kompyuter yordamida bajarilmoqda. Tish va prodontni raqamli rentgenografiya qilish amaliyoti shifokorga va bemorga osonlik tug‘dirdi, tish holatidan to‘liq xabardor bo‘lib, to‘g‘ri davolashga yetakladi. Dental videokameralar muolaja qay darajada ta‘sir qilayotganini kuzatib borish imkonini beradi. Shifokor va hamshiralarni qiynab kelayotgan muammolardan biri tibbiyotdagi qog‘ozbozlik edi. Ishi shunda ham ko‘p va mas‘uliyatli sanalmish xodimlar harakatlarini ipidan-ignasigacha qog‘ozga tushirishga majbur edilar. Ammo sohadagi har bir harakat inson salomatligi va hatto hayotini hal qilar darajada muhim bo‘lgani bois yozuv-chizuvdan voz kechib ham bo‘lmaydi. Barchasi fakt sifatida qayd etilishi shart, ertaga isbot bo‘lishidan tashqari kelasi muolajalar uchun ham asqotadi. Bu boradagi baxs hamda ikkillanishlarga axborot texnologiyalari uzil-kesil nuqta qo‘ydi: Bemor va muolajalarga oid tibbiy tarix qayd etiladi, faqat buni shifokor emas, kompyuter va internet bajaradi. Doktor esa blankalarni to‘ldirishga ketkazadigan vaqti hisobidan ham bemorni kuzatadi, davo choralarini izlaydi. Shu tariqa xizmat sifati yaxshilanadi. Robotlarning operatsiya qilishi, telefondagi mobil ilovalar orqali salomatlik holatini tekshirish, texnik qurilmalar orqali laboratorik tahlillarni uy sharoitida o‘tkazish. Bugungi kunda afsona emas, haqiqatga aylangan ushbu voqealar atrofida bir savol paydo bo‘ladi: Hamma ish texnikaga yuklansa, tibbiyotchilar va ayniqsa jarroh, terapevt, laborantlar ishsiz qoldimaydimi? Birinchidan, tibbiyotda mas‘uliyat texnikaga to‘liq yuklanmaydi. Jarayonni kuzatib borish, tashxisni tasdiqlash baribir shifokorning zimmasida qolaveradi. Ikkinchidan, o‘z sohasida yutuqqa erishish istagidagi tibbiyotchi texnika bilan ko‘proq do‘st tutinadi, uning imkoniyatlaridan to‘lig‘icha foydalanishga urinadi. Shunda uning noni yarimta bo‘lmaydi, balki texnologiyalar vositasida ishi yanada unum topadi, mijozlari ko‘payadi, obro‘si oshadi. Onlayn navbat va ro‘yxatdan o‘tish tizimlaridan poliklinikalar yo‘laklaridagi asabbuzar kutishlarga barham berish ko‘zlangan. Tadqiqotlardan biri shuni ko‘rsatdiki, bemorlarning aksariyati turnaqator navbat chog‘i zerikkanlaridan bir-birlari bilan gaplashadilar, dardlarini aytadilar va bir-biriga davo bo‘yicha maslahat berishni boshlashadi. U ma‘lumotlar esa har doim ham asosli bo‘lavermaydi. Kasallikni boshidan o‘tkazgan odamning gapiga ishongan sherigi o‘zini u kabi davolashga tushadi. Vaholanki, har bir organizm o‘ziga xos, muolajalar shundan kelib chiqqan holda mutaxassis tomonidan tavsiya etilishi kerak.